

Ohjelman neuvottelupäivät, työryhmä

Ympäristöhankkeet ja yhdistykset ympäristötuen toteuttajana

Työryhmässä luotiin katsaus edellisen ohjelmakauden ympäristöhankkeisiin ja maaseudun kehittämisohjelman teema-arvioinnin niistä tekemiin suosituksiin. Nykyisellä ohjelmakaudella rahoitusta hakeneita ympäristöhankkeita esiteltiin esimerkkien avulla. Suuri osa keskustelusta keskittyi ympäristötuen toteuttamiseen Leader-toimintatavalla.

Irja Lehtonen kertoi Pohjois-Savon ELY-keskuksen näkymiä ympäristöhankkeista ja ympäristötuen toteuttamisesta Leader-tavalla. Monet yhdistykset olivat vetäneet viime keväänä pois hakemuksensa ei-tuotannollisen investoinnin tuesta, kun oli tiedossa, että tukitaso tulee nousemaan vuoden 2010 alusta. Nyt on odotettavissa useita hakemuksia.

Toimintaryhmän näkökulmaa esitteli Pekka Nyman Pohjoisimman Lapin Leader ry:stä.

Kysymyksiä ja kommentointeja

- RAHTU-järjestelmän kehittämiseen toivottiin lisäresursseja, koska jo nyt on tiedossa, että järjestelmää kehitettiin ei-tuotannollisten investointien maksuun soveltuvaksi vasta viimeisenä. Muut maatalousinvestoinnit ajavat tämän toimenpiteen edelle, kun työvoimaa on vähän.
- Toimintaryhmät kyselivät järjestelmää, josta voisi nähdä kaikki rahoitetut hankkeet. Tällaista ei ole ainakaan vielä olemassa. Toimintaryhmien internet-sivuilla on listoja heidän kauttaan rahoitetuista hankkeista. Linkit toimintaryhmien sivuille löytyvät osoitteesta: www.maaseutu.fi
- Yhdistyksille toivottiin mahdollisuutta hakea ympäristötukea useamman kerran vuodessa.
- Hankala markkinoida toimenpidettä, joka alkaa "ei-tuotannollinen...". Huom. ao. termi tulee neuvoston asetuksesta, mutta tämän yhteydessä voidaan käyttää esim. perinnebiotooppien tai kosteikkojen perustamista, jotka kuvaavat käytännössä tehtävää työtä.

Hankkeen onnistumisen edellytyksiä: tärkeä kohde ympäristönhoidon kannalta, sitoutuminen hankkeeseen, selkeä suunnitelma, realistiset tavoitteet ja taloudelliset edellytykset, selkeä vastuu ja työnjako, hankkeella selkeä alku ja loppu, hyvä seuranta ja dokumentointi

Toimintaryhmän lausunnosta erityisympäristötukiin:

- Irja Lehtonen kertoi, että hän toivoo ELY:n ympäristötukikäsittelijänä, että lausunnossa on lyhyt kuvaus hankkeesta sekä perustelu, miksi toimintaryhmä sitä puoltaa.

Kuntaraha vaatimus:

- Toimintaryhmän paikallisesta suunnitelmasta tulee näkyä toimiminen linjalla 2
- Toimintaryhmät ovat neuvotelleet paikallisen kehittämissuunnitelmansa toteuttamiseen tarvittavan kuntarahoituksen ja osoittaneet tämän kuntien sitoumuksilla ennen valintaansa Leader-ryhmäksi
- Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmassa on varattu 9 miljoonaa euroa julkista rahoitusta toimintaryhmien kautta toteutettaviin toimiin
- Toimintaryhmien kautta toteutettaviin linjan 2 toimiin ei osoiteta kuntarahoitusta toimenpiteittäin. Vertailun vuoksi esimerkiksi yrityshankkeisiin eivät useat toimintaryhmät osoita

hankekohtaisesti kuntarahoitusta, vaan neuvoteltu kuntarahoitus käytetään kehittämishankkeisiin ja toimintaraahan

- Tarkasteltaessa ryhmän kokonaisrahoituskehyksen toteutumista 20 % kuntarahavaatimuksen on täytyttävä ryhmän kehittämissuunnitelman tasolla, kuten ministeriön päätöksessä ja päätöksen liitteessä olevassa muistiossa on kirjattu (kirjeet 21.8.2007 Dnro:t 2410/541/2007 ja 4856/544/2005). Asia on myös käyty lävitse ohjelmakauden alun koulutustilaisuuksissa.

Näkemyksiä toimintaryhmän näkökulmasta:

- Miten varmistetaan, että toimintaryhmän henkilöstö on ammattitaitoinen neuvomaan ja tiedottamaan ympäristön hoidon mahdollisuuksista? Ainakin yhdessä toimintaryhmässä (Ravakka) on käynnistetty erillinen hanke, jonka tavoitteena on ympäristötuen käytön aktivointi ja neuvonta kyläyhdistyksille. Neuvontaa helpottamaan on myös olemassa verkkosivusto www.kotiniitty.net, kannattaa katsoa!
- Neuvonnan ongelma on myös toimintaryhmien niukat [toimintarahan](#) varat.
- Valtakunnallisessa tiedotuksessa pitäisi sanoa suoraan, että kosteikkotuet eivät ole mahdollisia Lapissa, koska 20 % peltoalavaatimus täyttyy hyvin harvoin Lapissa. Ongelma on, kun asiakkaat kuulevat tukimuodosta, mutta käytännössä tuenehtoja täyttäviä kohteita ei ole Lapissa.
- toivottiin mahdollisuutta perustaa kosteikkoja luonnon monimuotoisuuden edistämisen pohjalta.

Toiveita jatkoon:

- Toimintaryhmät toivoivat enemmän koulutusta ja sitä pitäisi tehdä myös alueetasolla. ELY-keskuksien roolia alueellisen koulutuksen järjestäjänä ei pidä unohtaa.
- Toivottiin listausta jo toteutuneista ympäristötuelle rahoitetuista hankkeista. Siis ihan yksityiskohtaista, jossa selviäisi millaisia tuenhakijat ovat olleet, millainen kohde, jne. Malliesimerkkejä!
- Toivottiin kalvosarjaa, jossa rautalanka-mallina kerrotaan miten ympäristötuki ja eituotannollinen investointi toimii käytännössä Leader-tavalla.
- Todettiin myös, että tämänkin toimintavan toteuttaminen vaatii entistä enemmän vuoropuhelua eri toimijoiden kesken. ELY-keskusten ympäristötukikäsittelijöiden ja hankeihmisten pitäisi keskustella ja pitää yhteyttä myös toimintaryhmiin. Ohjelma on yhteinen.
- Termien yksinkertaistaminen